

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

II LAPE-konferenssi

Lasten hyvinvointi Suomessa:

Mitä opittavaa meillä on muista maista?

Torstai 26.10.2017 - Perjantai 27.10.2017

Helsinki Congress Paasitorni, Paasivuorenkatu 5 A

Motto: Jokainen lapsi ja nuori tarvitsee lähelleen turvallisia ja välittäviä aikuisia.

Teemme lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea. Yhdessä. Lähellä.

Lape-muutosohjelman muutosohjelman tavoitteena on luoda lapselle ja nuorelle suotuista kasvu ympäristö sekä tukea perheen hyvinvointia. Muutostyö on kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä. Uudistamme hallinto- ja ammattikuntakeskeisyydestä lapsi- ja perhelähtöisyyteen.

Ohjelma

Torstai 26.10.2017

9:00-9:30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

Aamupäivän puheenjohtaja: LAPE-ohjausryhmän puheenjohtaja Maria Kaisa Aula

9:30-9:35 Teemme lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea. Yhdessä. Lähellä.

LAPE-ohjausryhmän puheenjohtaja **Maria Kaisa Aula**

9:35-10:00 Puheenvuoro

opetusministeri **Sanni Grahn-Laasonen**, opetus- ja kulttuuriministeriö

Perhekeskus - yhteen sovitetuilla palveluilla apua ja tukea perheille

Perhekeskustoimintamalli verkostoi lapsiperheiden palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi. Jokaiseen perhekeskukseen perustetaan yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja.

Perhekeskuksessa vahvistetaan lasten, nuorten ja perheiden voimavaroja ja tarjotaan apua ja tukea viiveettä kaikkien toimijoiden yhteistyöllä. Tämä edellyttää toimijoiden työn yhteensovittamista ja osaamisen vahvistamista sekä toimintakulttuurin uudistamista lapsi- ja perhelähtöiseksi. Yhteistoiminnan onnistuminen vaatii toiminnan koordinoimista ja linja- sekä verkostojohtamista. Keskeistä on ottaa lapset, nuoret ja perheet mukaan myös perhekeskuksen kehittämiseen ja arviointiin. Uusi toimintamalli otetaan käyttöön osaksi kuntien, tulevien maakuntien sekä järjestöjen ja seurakuntien toimintaa koko Suomessa.

Tässä osuudessa keskustellaan perhekeskustoimintamallista ja kansallisten linjausten konkretisoinnista erilaisissa maakunnissa.

10:00-10:45 Perhekeskus Norjassa - kehittäminen, haasteet, tutkimustulokset
*professori **Monica Martinussen**, the Arctic University of Norway*

10:45-11:30 Minkälaista perhekeskustoimintamallia kehitämme Suomessa? Kansalliset linjaukset ja maakuntien hankkeet.

*palvelupäällikkö **Eliisa Roine**, Porvoo, Uusimaa*

*psykologi, vastaava erityistyöntekijä **Erja Kivineva**, Kurikan perhekeskus, Etelä-Pohjanmaa*

*sivistystoimen kehittämis-päällikkö **Jaana Koski**, Janakkalan perhekeskus, Kanta-Häme
perhekeskusvastaava **Helena Saari**, Kainuu*

Keskustelua johdattelevat johtava asiantuntija **Arja Hastrup** ja erityisasiantuntija **Jukka Mäkelä**, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos

11:30-12:00 Haastattelussa perhe- ja peruspalveluministeri **Annika Saarikko**, sosiaali- ja terveysministeriö

Haastattelijoina puheenjohtaja **Oliver Pietilä**, Kokkolan nuorisovaltuusto ja Vanhempainliiton aktiivi **Pia Lundbom**

12:00-13:00 Lounas (omakustanteinen)

Iltaapäivän puheenjohtaja: ohjelmajohtaja Olli Alanen, Lastensuojelun keskusliitto

Tilaisuuden käytännön järjestelyistä vastaa

Rinnalla kulkeminen vaikuttavan lastensuojelun ytimenä

Lastensuojelu on monille perheille pelottava asia ja asiakuuden alkaminen iso kriisi. Lastensuojelun kehittämisen ytimessä on vahvistaa lastensuojelun kaikilla osa-alueilla lasten ja perheiden arvostavaa kohtaamista, aitoa kuuntelemista ja rinnalla kulkemista. Tavoitteena on, että lastensuojeluun liittyvä pelko ja epäluottamus hälvenevät. Kiire halutaan taltuttaa ja kohtaavaa työskentelyä vahvistaa. Kokemusasiantuntijoiden kanssa etsitään tapoja saada esiin lasten ja perheiden ajatuksia siitä, mikä auttaa.

Tällainen toimintakulttuurin muutos lastensuojelussa edellyttää muutosta lastensuojelun sisällä, mutta myös koko palvelujärjestelmässä. Kun lasten ja perheiden tuen tarpeisiin vastataan vaikuttavasti muissa palveluissa, pääsee lastensuojelu keskittymään suojelun tarpeessa oleviin lapsiin.

Lastensuojelun osiossa pohditaan, millaisia lastensuojelun sisäisiä ja systeemisiä muutoksia tarvitaan tällaisten muutosten aikaansaamiseksi. Millaisia uusia toimintarakenteita tarvitaan? Miten johtajat ja päättäjät voivat tukea muutosta?

13:00-13:45 You too can reclaim social work - Hackney model a whole system approach
director **Steve Goodman**, Morning Lane Lontoo

13:45-14:00 Mihin suuntaan lastensuojelua kehitetään Suomessa?
lastensuojelun kehittämispäällikkö **Päivi Petrelius**, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Video: Nuorten Päivä

14:00-14:45 Paneeli: Millaisin eväin kohti vaikuttavaa maakunnallista lastensuojelua?
linjajohtaja **Leena Repokari**, HUS-kuntayhtymä
erikoistutkija **Tarja Heino**, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
projektipäällikkö **Hanna Harju-Virtanen**, Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
Pippuri

14:45-15:15 Kahvi

15:15-16:00 Miten Suomi pärjää lastensuojelussa verrattuna muihin Pohjoismaihin?
professori **Heikki Hiilamo**, Helsingin yliopisto

16:00-16:15 Track Factoryn nuoret

16:15-18:00 GET TOGETHER -ILLANVIETTO

Paasitorni, Sirkus-lämpö

Tilaisuuden käytännön järjestelyistä vastaa

Perjantai 27.10.2017

09:00-09:30 Päivän avaus: Narrin nuoret: Mistä minä en puhu?

Sillanrakennusta soten ja sivistystoimen, kunnan ja maakunnan rajojen yli: Miten palvelukokonaisuus saadaan toimimaan lapsi- ja perhelähtöisesti?

Miten uudistumme ammattikunta- ja hallintolähtöisyydestä lapsi- ja perhelähtöisiin palveluihin? Siltoja on rakennettava yli sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä sivistystoimen, julkisten palveluiden sekä järjestöjen ja seurakuntien tarjoaman tuen. Uudessa toimintaympäristössä palvelut jakautuvat sekä valtion, maakunnan että kunnan vastuulle. Miten varmistetaan lapsen, nuoren ja perheen kokonaisvaltainen kohtaaminen ja tuki? Miten kokonaisuutta johdetaan?

9:30-10:00 Esimerkkejä lasten ja nuorten palvelukokonaisuuksista eri maissa
dosentti **Katja Joronen**, Tampereen yliopisto

10:00-10:30 Miten tätä ongelmaa yritetään ratkoa Suomessa?
*perheiden palveluiden toimialuejohtaja **Matti Kaivosoja**, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soite*

10:30-11:00 Paneelikeskustelu lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden haasteista ja pullonkauloista Suomessa.
*lasten ja nuorten palveluiden johtaja **Ismo Korhonen**, Kouvolan kaupunki
johtava asiantuntija **Esa Iivonen**, Mannerheimin lastensuojeluliitto
perhepalvelujen päällikkö, perhepalvelujen vastaava ylilääkäri, lastenpsykiatri **Kaisa Santala**, Essote*

11:00-12:00 Lounas (omakustanteinen)

Iltapäivän puheenjohtaja: erityisasiantuntija **Leena Pöntynen**, Suomen Kuntaliitto

Hyvinvoiva lapsi oppii ja kasvaa. Tuomme yhdessä iloa oppimiseen.

Tasa-arvoisuus ja kaikkien oppilaiden oppiminen on suomalaisen koulutusjärjestelmän perusarvo. Muutokset lasten ja nuorten elinympäristössä edellyttävät peruskoululta valmiutta ennakoida tulevaisuutta. Tulevaisuuden kannalta ajankohtaisia haasteita ovat koulutuksellisen eriarvoisuuden lisääntyminen ja oppilaiden osaamistason lasku. Oppilaiden halu ja kyky oppia uutta, verkosto-osaaminen ja digitaalisuuden hyödyntäminen ovat keskeisiä taitoja, joihin peruskoulun uudistus vastaa. Opettajankoulutuksen

Tilaisuuden käytännön järjestelyistä vastaa

kehittämisessä korostuu oppimaan oppiminen, kasvatustehtävä ja oppimisvaikeuksista kärsivien opetus- ja opiskelumuotojen kehittäminen. Opettajan tulee kyetä tunnistamaan syrjäytymismekanismit ja osata puuttua niihin. Tulevaisuuden oppiminen ja opettaminen tapahtuvat yhä enemmän tiimeissä ja vertaistukeen perustuvia toimintamalleja vakiinnutetaan systemaattiseksi osaksi opettajankoulutusta. Tällä on myönteistä vaikutusta myös oppilaitosten ja koulujen toimintakulttuuriin, mikä osaltaan tukee lasten hyvinvointia. Suomesta kehittyy yhä vahvemmin kansainvälinen uuden pedagogiikan ja digitaalisen oppimisen osaaja, joka houkuttelee Suomeen koulutusosaamista myös ulkomailta.

12:00-13:00 Lontoo: the Family School

co-director of Mental Health in Schools and co-founder of the Family School London

Brenda McHugh, Anna Freud National Centre for Children and Families

Family school on Englannissa kehitetty malli, jossa vanhemmat tulevat kouluun auttamaan vaikeuksissa olevia lapsia opinnoissaan ja koulunkäynnissään. Koulutettu opettaja ohjaa lapsi-vanhempi – pareja saaden työhönsä konsultatiivista tukea. Malli on levinnyt mm. Tanskaan ja Ruotsiin (Familjeklass/Familjeskola), jossa kokeilukunnissa vanhemmat ovat sitoutuneita toimintatapaan ja jossa lapset näyttävät hyötyvän sekä käyttäytymisen että oppimisen näkökulmasta

13:00-13:45 Tavoitteena oppilaiden syrjäytymisen vähentäminen oppivelvollisuuden

aikana: Me-koulukehittäminen on käynnistynyt

dosentti **Matti Rimpelä**, Tampereen yliopisto

13:45-14:30 Kohti uutta peruskoulua

opetusneuvos **Ulla Laine**, Opetushallitus

14:30-14:35 Kommenttipuheenvuoro

professori **Lea Pulkkinen**

14:35-15:00 Keskustelua uudesta peruskoulusta

rehtori **Maarit Pennanen**, Liperin koulu

nuorisovaltuuston ja hyvinvointilautakunnan nuorten edustaja **Ulriikka Roiha**, Imatran kaupunki

hyvinvointijohtaja **Katri Kalske**, Lohjan kaupunki

15:00 Päätössanat ja iltapäiväkahvi

Tilaisuuden käytännön järjestelyistä vastaa